

**A DEBRECENI EGYETEM
BÖLCSÉSZETTUDOMÁNYI KAR
IRODALOMTUDOMÁNYOK DOKTORI ISKOLA
MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI RENDSZERE**

2014

Az IDI esetében a minőségbiztosítás személyi feltételei adottak (lásd a törzstagok, témavezetők, oktatók jegyzékét). Az infrastruktúra is adott, a tanszékek és intézetek bázisán alapul. 2007 szeptemberétől kutatószobaként is funkcionáló kézikönyvtár áll a PhD-hallgatók rendelkezésére, két személyi számítógéppel, internet-hozzáféréssel, nyomtatási lehetőséggel. A kutatószoba könyvtárállománya Bán Imre professzor, irodalomtudós mintegy 5000 kötetet számláló könyvgyűjtemény. Ezenfelül a könyvtári ellátottság mindegyik alprogram esetében megfelelő (a DEENK állományában található, például, külön gyűjteményként Országh László könyvgyűjtemény). A számítógéppark viszont helyenként felújításra szorul; az iskola újabb pályázataival kívánja a helyzetet folyamatosan javítani.

A doktori témavezetőkkel szemben elvárt követelmény a tudományos minősítés, emellett a folyamatos szakmai jelenlét a megfelelő tudományos fórumokon. Ennek figyelemmel kísérése az IDIT feladata. Egy témavezetőhöz egyazon időben 5 ösztöndíjas PhD-hallgatónál többnek a beosztása lehetőleg elkerülendő, az ösztöndíjakat célszerű arányosan elosztani a képzésben résztvevő oktatók és kutatók között.

A témavezetőknek lehetőleg a vezető oktatók (professzor, docens) közül kell kikerülnie, illetve egyéni mérlegelés alapján, az iskolatanács engedélyével adjunktus is vezethet témát.

Az IDI minőségbiztosítási elvei a doktorképzésnek különösen az alábbi fázisokban érvényesülnek.

1. Doktori témák meghirdetése

Az IDIT minden témát értékeli, és csak azok meghirdetéséhez járul hozzá, amelyeknél biztosított a kutatás szellemi és infrastrukturális háttere, és reálisnak ítéli, hogy 3-6 éven belül benyújtható lesz egy színvonalas disszertáció.

A témakiírókkal szemben kiemelt elvárás az aktív kutatói tevékenység: a téma meghirdetését megelőző 5 év tudományos közleményeinek mutatói jelentősen haladják meg a doktori iskola fokozatszerzéshez előírt publikációs követelményeit. A témakiírók *korábbi* témavezetéseinek értékelésével el kell kerülni, hogy a hallgatók sorozatosan eredménytelen témavezetést nyújtó oktatók irányítása alá kerüljenek.

Témavezetővé válik az a témakiíró, akinek meghirdetett témájára jelentkező hallgató felvételt nyer, és beiratkozik a doktori iskolába. Minden doktoranduszhoz egy és csak egy témavezető tartozik, aki teljes felelősséggel irányítja és segíti a témán dolgozó doktorandusz tanulmányait, kutatási munkáját, illetve a doktorjelölt fokozatszerzésre való felkészülését. Kettős témavezetés csak nemzetközi együttműködés keretében végzett képzés, vagy interdiszciplináris kutatási téma esetén lehetséges.

2. Felvétel a doktori képzésre

Az IDI vezetőségének minden lehetséges módon arra kell törekednie, hogy minél több színvonalas jelentkező kérje felvételét a képzésbe. Csakis nagyszámú jelentkező esetében beszélhetünk megfelelő merítési bázisról, csakis így választhatók ki a legalkalmasabb résztvevők. A szelekciónak több szempont mérlegelésével kell történnie. Doktori képzésbe csak a www.doktori.hu lapon országosan meghirdetett pályázatra történő jelentkezéssel, sikeres felvételi bizottsági meghallgatás után lehet bekerülni. A felvételin szerzhető, a szakmai habitust értékelő pontok részben a választott témában való jártasságot értékelik.

A teljesítményeket minden esetben dokumentálni kell (publikáció, TDK-dolgozat, nyelvvizsga-bizonyítvány), a publikációk különnyomatai vagy másolatai csatolandók a

felvételi anyaghoz, s azokat a felvételiztető bizottság minden tagja számára elolvashatóvá kell tenni.

Az idegennyelvi követelmény állami középfokú C típusú vizsgát, idegen nyelvű filológiák esetében nyelvszakos diplomát vár el. (Kivételes esetekben felsőfokú nyelvvizsgát).

3. Doktori képzés tantárgyai

A tárgyak képzésbe történő elfogadásáról, illetve a tematikák felújításáról az IDIT dönt. A tematika legalább háromévenként felülvizsgálandó.

A doktori iskola oktatói csak azok a tudományos fokozattal rendelkező oktatók és kutatók lehetnek, akiket a IDIT alkalmasnak tart, és egy adott időszakra felkér a doktori kurzusok tartására. A doktori iskola oktatói megjelennek az iskola ODT adatbázisában, és amennyiben valaki több doktori iskolában is oktat, az ODT adatlapján nyilatkozik arról, hogy melyik doktori iskolához hány százalékban tartozik.

A doktori iskola aktuális képzési tervéről, illetve tantárgyairól és oktatóiról rendszeresen megújított, nyilvános tájékoztató található a doktori iskola honlapján.

Kreditpontok az alábbiak szerint szerezhetők: a kurzusokon történő aktív részvétellel, kutatási tevékenységgel, oktatási munkával.

4. Kutatómunka

Meg kell határozni a doktori képzés során végzett kutatómunkával kapcsolatos elvárásokat, az önállóság elvárható szintjét. A képzés alatt a doktorandusznak legalább egy konferencián részt kell vennie és legalább egy terjedelmes tanulmányának meg kell jelennie valamely rangos szakmai folyóiratban vagy kiadványban. A szakmai megmérettetésnek mindig szakmai közösség előtt kell történnie, s ehhez az IDI szervezete a korábbinál szélesebb kereteket tud biztosítani; a házi konferenciák és vitaulések például valamennyi résztvevő számára hasznosak lehetnek.

A doktori iskola támogatja és igyekszik biztosítani, hogy a hallgató a képzés során eljusson olyan külföldi egyetemre/intézetbe, ahol témájához kapcsolódó kutatások folynak. Ez támogatólevéllel, esetenként anyagi hozzájárulással történhet. A külföldi részképzésről vagy tanulmányútról hazatérő PhD-hallgató a szakterület előtt tart beszámolót tapasztalatairól, a kint végzett kutatómunkáról.

5. Monitoring

A hallgatók tanulmányi teljesítményét és előrehaladását félévenként értékeli a témavezető a hallgató írásban beadott munkabeszámolója alapján, majd az értékelt beszámolót a témavezető eljuttatja az iskolavezetőnek, aki elfogadja/elutasítja az értékelést. A szemeszterenként benyújtandó munkabeszámoló a doktori iskola honlapjáról letölthető nyomtatvány szerint tartalmazza a tanulmányi és kutatási eredmények összesített mutatóit (beleértve a disszertáció témakörében készült publikációkat, konferencia és szemináriumi előadásokat).

A DIT az országosan alkalmazott egységes monitoring eljárással (fejlesztés alatt) nyomon követi a fokozatot szerzett hallgatók életútját. Ennek eredményét a doktori iskola időszakos önértékeléseiben a www.doktori.hu adatbázisában hozza nyilvánosságra. Az önértékelés tartalmazza a képzésre vonatkozó egyéb statisztikai adatokat is (hallgatói létszámadatok, átlagos fokozatszerzési idő, fokozatszerzési arány stb).

6. Az abszolutórium megszerzése, előzetes vita

Az abszolutórium megszerzésének feltételei között kell szerepelnie (alprogramonként speciális formában) a készülő értekezés egészéről történő témabemutatásnak és/vagy disszertációhipotézisnek, valamint egy fejezet megvédésének. Ez egyrészt megkívánja a PhD-hallgatótól azt, hogy témája egészének feldolgozásával számot vessen, időben ütemezni tudja munkáját, tervet készítsen a még hátralévő munka elvégzésére. A hipotézis- és fejezetvédés egyúttal a szakmai kontrollt is biztosítja, s valószínűsítheti a majdani megvédés sikerét.

7. PhD-fokozat publikációs követelményei

A fokozat megszerzéséhez a szakterület sajátosságait is figyelembe vevő publikációs követelményrendszernek kell eleget tenni. A saját eredményeket közlő, tézispontokhoz kapcsolt nemzetközi, lektorált (a szakterület lehetőségei szerint magas impakt faktorral rendelkező) nívós folyóiratokban megjelent publikációk elvárása minősíti a doktori iskola tudományos szintjét.

A doktori iskola fokozatszerzési követelményrendszerét a felsőoktatási intézmény doktori tanácsa hagyja jóvá. A doktori tanács felelőssége, hogy a felsőoktatási intézményben akkreditált valamennyi tudományágban magas színvonalú értekezések szülessenek. A doktori iskolák publikációs követelményrendszere a www.doktori.hu lapon is nyilvánosságra kerül.

„A jelöltnek tudományos munkásságát az értekezés benyújtásakor legalább kettő, lektorált tudományos folyóiratban vagy kötetben megjelent (megjelentetésre elfogadott, vagy DOI számmal rendelkező, vagy kefényomatban elérhető) közleménnyel kell igazolnia. Alapkövetelménynek tekintendő, hogy ezek közül egy a jelölt meghatározó hozzájárulásával készüljön. A közlemények egy-egy példányát (eredetiben vagy másolatban) az értekezéssel együtt le kell adnia, valamint a DE Egyetemi és Nemzeti Könyvtár publikációs adatbázisába fel kell töltenie. Az adatbázisba feltöltött közlemények alapján a Könyvtár elkészíti és hitelesíti a jelölt publikációs listáját, a hitelesített listát a jelölt az értekezéssel együtt benyújtja a tudományterületi doktori tanácshoz. A tudományterületi követelményeket a 6. melléklet tartalmazza. A szakma igényeit a cikkek közlési helye és száma tekintetében a doktori iskola tanácsa dolgozza ki és a tudományterületi doktori tanács hagyja jóvá. A követelményeket a doktori iskola működési szabályzatában nyilvánosságra kell hozni.” (DSZ. 15. § (1))

8. Plágiumszabályzat

Az értekezés minőségéért, önállóságáért, valódiságáért a témavezető felelősséget vállal, ezekért a benyújtott disszertáció első lapján aláírásával vállal felelősséget. A jelöltnek a második oldalon kell nyilatkozatot tennie munkája eredetiségéről (vö. Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar Doktori Szabályzata, 2008, 5.6 § (9) cikkelyel).

9. Fokozatszerzési eljárás

Az egyéni felkészülők esetében fokozatszerzési eljárásra jelentkezés feltétele az előzetes vita. A szervezett képzésben részt vett doktorjelöltek előzetes vitájára az értekezés benyújtása előtt minimum félévvel, de legkésőbb 3 hónappal előtte sor kell kerülni. A vita megrendezésekor, lehetőség szerint, érdemes meghívni a számba vehető bírálókat is, így azok még időben el tudják mondani véleményüket, tanácsaikat.

A vita lefolyását és különösen az értekezés módosításával kapcsolatos véleményeket, megállapításokat jegyzőkönyvben kell rögzíteni. Amennyiben az előzetes vitán az a vélemény alakul ki, hogy szükséges az értekezés jelentős átdolgozása, a munkahelyi vitát ismét le kell folytatni.

Az értekezés benyújtása után a Bíráló Bizottság tagjai nyomtatott és elektronikus formában is megkapják a disszertációt és a tézisfüzetet. A Bíráló Bizottság tagjai az opponensi véleményeket mindkét bírálat beérkezése után, a jelölt erre adott válaszait pedig legkésőbb a védés előtt két héttel elektronikus formában kapják meg. A nyilvános vita meghirdetésekor az értekezés és a tézisfüzet nyilvánossá válik a www.doktori.hu lapon, amire rámutat a doktori iskola honlapja is.

A bírálókhöz kiküldött értekezés utólag nem módosítható. Amennyiben a Bíráló Bizottság szakmailag hibás állításokat kifogásol, vagy nem fogad el tézispontokat, akkor a bizottsági jegyzőkönyv erre vonatkozó részét a disszertációhoz csatolják (elektronikus formában is), és a megvédett értekezés ezzel a kiegészítéssel kerül nyilvánosságra (könyvtár, repozitórium).